

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

»Danica« izhaja vsak petek na celi polji in veljá po pošti za celo leto 7 kron, za pol leta 3 krone 50 vinarjev, za četrt leta 2 kroni. V tiskarni sprejemana za celo leto 6 kron, za 1/2 leta 3 krone, za 1/4 leta 1 krono 50 vin., ako bi bil petek praznik, izide »Danica« dan poprej.

Tečaj LIII.

V Ljubljani, 15. junija 1900

List 24.

Nazaj!

Popotnik truden brez miru
Sam samcat blodim po tujini —
Želeč nazaj domú... domú;
tožeč po mili domovini. —

A tebi pa, duh žalni moj,
ne toži v zemski se tujini?
Saj tu rohni le divji boj —
Ne toži se po domovini?

Brat Marijan Nežič.

ANTON BONAVENTURA,

po božji in apostolskega sedeža milosti
škof ljubljanski,

vsem vernikom svoje škofije mir, srečo in blagoslov
v Gospodu našem Jezusu Kristusu.*)

1. Ali se še spominjate, kako smo se lani na praznik presvetega Srca Jezusovega, po osmini sv. Rešnjega Telesa, temu božjemu Srcu posvetili? Povsod so bile dotične slovesnosti prelepe; posebno pa naj Vam omenim slovesnosti na Dunaju in v Rimu.

Na Dunaju se je velika cerkev sv. Štefana, ki ima prostora za 20.000 ljudi, prekrasno lepšala; od vseh strani mesta je vrelo ljudstvo v cerkev in jo napolnilo do zadnjega kotička. Gnetli so se v nji delalci, obrtniki, meščani, plemenitaši, nadvojvodi cesarske hiše. Točno ob desetih se pripelje sam presvetli cesar, vstopi skozi orjaška velika vrata, ljudstvo zapoje zvezno pesem presv. Srca Jezusovega; cesar pride na svoj prostor, poklekne in pred Najsvetejšim moli on in z njim

*) Ta pastirski list naj se takoj v početku rožnika ljudstvu prečita in razjasni.

vsa cerkev molitev, ki so jo sv. Oče za tisti dan zložili in določili. Cesar se je torej posvetil presvetemu Srcu Jezusovemu v imenu svojem in kot zastopnik cele države. Njemu je zaupal prihodnjost države, da bi jo rešil iz nevarnosti, katere jej preté.

2. V Rimu pa so se v pavlinski kapeli svoje palače presvetemu Srcu posvetili sami sv. Oče. V petek, na ta praznik so ob pol osmih prišli v krasno olepšano kapelico in so maševali na oltarju, na katerem je bila umetna slika Jezusova sredi neštevilnih luči in lučic; potem so se pred izpostavljenim sv. Rešnjim Telesom zapele nove litanije presvetega Srca Jezusovega, nazadnje se je podelil sv. blagoslov. V nedeljo pa se je dodala posvetitev človeštva presv. Srcu: sam sv. Oče so duhovno združeni s toliko milijoni svojih otrok dotično molitev glasno molili. Pri posvetitvi so bili navzoči nekateri kardinali in škofje, potem zastopniki Avstrije, Španske in Belgije z družinami, pa vsi prebivalci Vatikanski.

Tudi za letos so sv. Oče dopustili, da se na enak način kakor lani presv. Srcu posvetimo. Želja sv. Očeta, njihov lepi zgled in zgled vernega našega cesarja naj nas spodbudi, da se letos še z večjim žarom in še z večjo odločnostjo kakor pa lani posvetimo božjemu Srcu Jezusovemu. Rad bi Vas o tem poučil, da, zato kar naravnost navdušil. Želim pripomoči, da se kraljestvo Srca Jezusovega vtrdi v naših srcih, v naših družinah, v naših občinah, v vsi naši škofiji. Zato Vam hočem razložiti, kaj je češčenje presv. Srca Jezusovega, kako Jezus to češčenje želi in kaj nam more koristiti.

I.

3. Mi častimo Srce Jezusovo, to je pravo človeško, telesno Njegovo Srce, kakor ga je kot pravi človek imel v svojih prsih, katero bije sedaj v njegovem povečanem telesu na desnici Boga Očeta in v telesu skrivnostno pričujočem pod podobama kruha in vina na naših oltarjih. To srce ni mrtvo, ni odtrgano iz telesa Jezusovega, ampak je živo in združeno z drugimi udi v živo človeško telo: ker je živo, je združeno tudi z dušo, od katere ravno ima svoje življenje. Duša in telo pa sta v Jezusu združena z njegovo božjo naravo v eno Božjo osebo, zato moramo isto tudi o Srcu Jezusovem trditi: tudi ono ni Srce samega človeka, ampak Srce Božje osebe, Srce včlovečenega Boga, da, kar naravnost moramo reči, da je Srce Božje; saj je Jezusovo, Jezus pa je Bog.

Mi častimo torej živo, s telesom in z dušo, z Božjo in človeško naravo združeno Srce, zato častimo časteči Srce Jezusovo celega in vsega Jezusa v njegovi Božji in človeški naravi. Ako dobrotniku poljubimo dobrotno roko, počastimo vso osebo dobrotnikovo, akoprav smo neposredno čast izkazali samo roki; ko torej čast izkazujemo naravnost Srcu Jezusovemu, izkazujemo jo Jezusu samemu.

4. Toda kakšno čast izkazujemo temu Božjemu Srcu? Vi veste, da drugače častimo svetnike, drugače Boga. Boga kar naravnost molimo in sicer zaradi Njega samega, ker je stvarnik nebes in zemlje, neskončno popolen, naš najvišji in neomejeni gospodar, katerega posest smo po duši in telesu, od katerega smo popolnoma odvisni. Svetnike pa častimo le kot zveste služabnike neskončnega Boga, od katerega imajo vse, karkoli imajo. Kako pa častimo presv. Srce Jezusovo? Kakor Boga ali kakor svetnike?

Presv. Srce Jezusovo častimo ne kakor svetnike, ampak s prav tisto častjo, kakor Boga. Boga moramo moliti. On je sicer enojen v naravi, ali je trojen v osehah: vsaka oseba je pravi Bog, zato se mora vsaka po Božje moliti. Druga oseba je pa privzela človeško naravo: Sin Božji je postal človek, da človeka odreši. V Božji osebi je združil Božjo in človeško naravo: Jezus je torej Božja oseba. Ker je pa Božja oseba, torej Bog, moramo ga moliti in sicer celotnega, torej v Božji in človeški naravi. Ima pa Jezus v Božji osebi združene vse dele človeške narave, zato so vsi ti deli Božji: Božja je Njegova duša, Božje Njegovo telo, Božja Njegova glava, Božje Njegove roke, Božje Njegovo Srce. Ako je pa Srce Božje, moramo Mu izkazovati Božje čiščenje.

5. Pa zakaj častimo ravno presv. Srce Jezusovo? Navesti Vam hočem nekoliko razlogov.

Prvič zato, ker je srce sploh sedež in znak ljubezni. Oh, koliko je Sin Božji za nas storil! Poglejte jaslince, pogledajte križ, pogledajte tabernakelj. Kaj Ga je gnalo, da stori toliko za nas nehvaležne grešnike? Sama čista, nerazumljiva Božja ljubezen Njegova. Zato se spodobi, da tudi mi prav to ljubezen posebno povečujemo in slavimo. Sedež ljubezni in znak njen je pa prav srce. Ako hočemo označiti ljubezen, naslikamo srce; ako zahtevamo ljubezen, zahtevamo srce; sam Bog veli: „Ljubi Gospoda svojega Boga iz vsega svojega srca!“ Če hočemo torej počastiti Božjo ljubezen, tedaj počastimo in molimo Božje Srce našega Zveličarja.

Ker je srce znak in sedež ljubezni, zato je Srce Jezusovo vir vseh ljubeznipolnih dejanj Jezusovih, vir vseh neprecenljivih milosti, katere nam je On zaslužil in nam jih vsak dan deli. To je nov razlog, da častimo ravno Srce Jezusovo: hočemo se Jezusu zahvaliti za vse milosti, ki nam iz ljubeznipolnega Njegovega Srca dotekajo.

Iz prav te ljubezni je Jezus tudi vse neizmerno trpljenje svoje prevzel. Bolečine svoje in ptuje pa čuti ravno srce. Saj govorimo o srcu žalostnem, tožnem, boleznem; prav posebno občuti srce dušne bolečine. Ako pomislimo, kaj je Jezus za nas trpel, koliko tuge in žalosti zaradi naše slabosti in nesreče in da je vse to trpel koj od svoje mladosti do zadnjega zdihljeja na sramotnem križu, ali Mu ne bomo hvaležni, ali Mu ne bomo vsaj sočutja pokazali? Če pa to storimo, ali se ne bomo obrnili zopet do Njegovega Srca, ki je trpelo in iz katerega je tekla dragocena odrešilna kri do zadnje kapljice?

Srce je pa tudi znak čednosti. Saj pravimo o nedolžnem kristijanu, da ima čisto srce, saj govorimo o plemenitem srcu, o blagem srcu. Jezus sam veli: „Učite se od mene, ker sem krotek in od srca ponižen!“ Ako se torej čudimo neizrečeno vzvišenim čednostim Jezusovim, katere vidimo v Njegovem življenju, po katerih je nam najvzornejši vzgled, in ako hočemo Jezusa zavoljo teh čednosti počastiti, moremo-li to storiti bolje, kakor s počesčenjem Njegovega presvetelega Srca?

Še nekaj si moramo zapomniti. Prerado gledamo na Jezusu samo zunanost Njegovo, kar je očitvidno storil in prestal, ne prodiramo pa v dno, iz katerega vse to prihaja. Zares, s svojim življenjem in trpljenjem nas je Jezus odrešil: toda, kar je v očeh božjih neprecenljive vrednosti, niso zunanja dela, marveč okolnost, da je Zveličar vse prevzel v duhu pokorščine do nebeškega Očeta, v duhu popolne podložnosti pod Njegovo sveto

voljo, v duhu svete gorečnosti za čast Božjo in zveličanje sveta. Ta duh, ki se je na križu tako sijajno razodel, napolnjeval in vladal je Njegovo sveto Srce koj od početka, on je jedro Jezusovega notranjega življenja. Sedaj moremo uganiti, kaj je Jezus delal trideset let v Nazaretu, sedaj vidimo, kaj Ga je nagibalo toliko delati in trpeti, sedaj moremo slutiti, kaj dela noč in dan skrit v naših cerkvah. Prav to notranje življenje naj bi mi prav posebno častili in slavili in premišljevali in posnemali. Kako bi pa mogli to dolžnost bolje spolnovati, kakor s tem, da prav posebno častimo Božje Srce Jezusovo, saj je srce znak vsega, kar dušo našo napolnjuje.

Sedaj razumete, da častimo samega Sina Božjega, ako častimo Njegovo presveto Srce. Moleči Srce Jezusovo hočemo moliti Njega, ki nas je tako nežno ljubil, ki je tako strašno za nas trpel, ki nam je toliko milosti zaslužil, ki nam je sijajen zgled vseh čednosti, posebno pravega notranjega življenja.

Razložil sem Vam bistvo češčenja Božjega Srca Jezusovega; sedaj bi Vam pa še rad pokazal dolžnost, da Ga morate častiti.

II.

6. To dolžnost lahko razvidite iz vsega, kar sem Vam že do sedaj povedal. Zato se pa tudi ni treba čuditi, ako nam cerkvena zgodovina pripoveduje, da so svetniki koj od početka krščanstva častili in proslavljali ljubezen in lepoto Srca Jezusovega. Toda to češčenje je bilo le bolj zasebno, ni bilo javno in tudi še ne na način, kakor ga Vam sedaj oznanjujemo.

7. Če Vam povem, da način češčenja Božjega Srca Jezusovega, kakor se opravlja sedaj, prihaja kar naravnost od Jezusa samega, koj Vam bo tudi jasna neodklonljiva dolžnost, to Srce posebno častiti.

Da Svojo željo svetu razodene in javno češčenje na sedanji način v svet vpelje, odbral si je Jezus Kristus slabo devico, Margareto Alacoque, katero si je sam za spretno sredstvo vzgojil. Ko je postala redovnica in je bila Njemu že popolnoma vdana, začel je izvrševati Svoje svete namene. Zato se ji je prikazoval in jo o češčenju svojega Srca podučeval.

8. Znamenit je v tem oziru 27. december 1673, praznik sv. Janeza evangelista. O tem dnevu je Margareta po nalogu svojih poglavarjev pisala očetu Croiset iz Jezusove družbe tako-le:

„Naj Vam povem, kar želite izvedeti o presvetem Srcu Jezusovem. Mislim, da sem prve dotične milosti prejela na dan sv. Janeza evangelista. Dobila sem iz tega ljubeznjivega Srca

tolike milosti, da me že samo spominj na nje z začudenjem napolnjuje. Ni treba, da Vam jih opisujem, spominj nanje se mi vse življenje ne bo iz duše izbrisal.“

„Potem se mi je to Božje srce pokazalo s svojo častitljivo rano kakor na prestolu iz plamena, bilo je svetlejšo od solca in prozorno kot steklo. Obdajal ga je trnjevenec, kar znači zbadanje, ki prihaja od naših grehov. Na vrhu je bil križ, ker je bil križ koj v prvem početku včlovečenja vanj vsajen, ker že takrat ga je napolnjevala vsa grenkoba, katero so mu zadajala uboštvo, bolečine, poniževanje in zaničevanje pripravljeno Mu tekom vsega življenja.“

„Sedaj mi je dal spoznati, kako goreče želi, naj bi ga ljubili vsi ljudje in naj bi mogel vse odvrniti od pota v pogubljenje, kamor jih satan trumoma peha. To hrepenenje ga je nagnilo, da je sklenil odpreti ljudem Svoje Srce z vsemi zakladi ljubezni, usmiljenja, milosti, posvečenja in rešitve, ki jih v sebi vklepa. S temi zakladi, kateri izvirajo iz Srca Božjega, hoče obilno in s polnimi rokami obsuti vse one, kateri si bodo po svojih močeh prizadevali Njegovemu Srcu skazati in pridobivati ljubezni, češčenja in povelečevanja. To Srce Božje naj se pa časti v podobi Njegovega telesnega Srca. Hotel je, naj ga jaz v podobi nosim na svojem srcu, da vanj Svojo ljubezen vtisne, da ga obogati s Svojimi zakladi in da v njem uduši vsa neurejena nagnjenja. Tudi hoče Svoje milosti in Svoj blagoslov deliti povsod, kjer se bo ta sveta slika postavila in častila.“

„Ta pobožnost je zadnje prizadevanje Njegove ljubezni, da bi ljudi v zadnjih stoletjih rešil hoteč jih iztrgati iz gospodstva satanovega, ki bi jih rad uničil, in hoteč pripeljati jih k sladki prostosti Njegovega gospodstva, katero hoče postaviti v srcih vseh onih, ki bodo to pobožnost opravljali.“

„Potem mi je ta kralj moje duše rekel: Glej namene, za katere sem te odbral in odlikoval. Že od zibeli tvoje sem na te posebno pazil, sam sem ti bil učenik in vodnik, da te izobrazim in postaneš sposobna izpeljati moje načrte, ter ti morem zaupati ta veliki zaklad, katerega sem ti sedaj pokazal.“

„Pri teh besedah sem padla na zemljo in rekla z apostolom Tomo: „Moj Gospod in moj Bog!“ O tem, kar sem takrat občutila, ne morem več povedati, ne vem, sem li bila v nebesih ali na zemlji.“

9. Tako blaž. Margareta Alacoque. Oglejmo si nekoliko te besede Jezusove, ker so za nas kaj spodbudne in poučne.

Gospod Jezus gleda zadnja stoletja; On vidi, da je v teh stoletjih satan veliko oblast dobil nad ljudmi, bolj ko kedaj so se ljudje dali od njega zaslepiti in derejo v svoje pogubljenje. To pa Jezusa boli, ljudje se Mu smilijo, sklene jih rešiti. Toda kako? On spozna vzrok tej nesreči: ljudje so izgubili vero in ljubezen do Njega, v srcih njihovih vlada smrtonosna ljubezen do sveta in greh. Zato se pa morejo rešiti le tedaj, ako se povrnejo nazaj k Jezusu in k Njegovi ljubezni. Toda kako ljudska srca za to ljubezen pridobiti? Kaj sklene Jezus? On hoče iz zakladov svojega Srca obilneje zajemati milosti in pomoč, ter obilneje ko do sedaj ljudem deliti, da, milosti Svoje hoče nad ljudi kar razlivati, naj bi se grešniki vrnili k Njegovi ljubezni, mlačnejši postali goreči, pravični pa v popolnosti napredovali. Te preobilne milosti pa hoče deliti pod enim pogojem: kristijanje naj časté Njegovo Srce in naj si prizadevajo, da Ga časté tudi drugi.

In On pokaže Margareti Svoje Srce živo, kakor mu v prsih bije, toda z rano, s trnjevo krono in križem v plamenu. Zraven pa izreče željo, naj se Njegovo presveto Srce ravno tako naslika, kakor ga je pokazal, in vsem, ki bodo tako podobo častili, obeta posebnih milosti. On želi torej, da častimo sliko Njegovega Srca, da pa od slike svoje misli obrnemo na Njegovo telesno Srce, kakor bije v Njegovem povečanem telesu v nebesih ali v svetem zakramentu, ter Ga molimo radi Božje narave, s katero je sklenjeno: naj se spomnimo rane, katero je presveto Srce dobilo na križu, spomnimo krvi in bolečine, katere je pri trpljenji Jezusovem čutilo. Polni hvaležnosti, ljubezni in sočutja se popnimo še više in moleči občudujmo duhovno Srce Jezusovo, namreč Njegovo ljubezen, usmiljenje, Njegove notranje čednosti in preobilne zaklade.

10. Nazadnje razkrije Jezus še namen te pobožnosti, namreč: kraljestvo satanovo naj se v srcih ljudi razdere, utemelji pa kraljestvo Njegovega Srca in Njegove ljubezni. Preobilne in nenavadne milosti, katere častilcem Svojega Srca obeta, naj to delo dovrše. In prav ta je najslajša, najbolj tolažilna obljuba Jezusova, da hoče v srcih Svojih častilcev utemeljiti kraljestvo Svojega Srca in rešiti jih od pogubljenja. Nazadnje pa Jezus še dostavi, da je to Njegovo zadnje prizadevanje, zadnji poskus rešiti od pogubljenja ljudi poslednjih stoletij. Ako se torej ta zadnji poskus ne obnese, potem gorje svetu!

11. V novih prikazovanjih je Gospod Jezus Svojo izvoljenko še bolj natanko podučil, kako

naj se časti Njegovo presveto Srce. V tem pogledu je najbolj imenitno prikazanje v osmini sv. Rešnjega Telesa l. 1675. Margareta je klečala pred Najsvetejšim in srčno hrepenela ljubezen z ljubeznijo povrniti. In glej, v duhu zagleda Zveličarja s presvetim Srcem, ter sliši, kako jo podučuje.

Najpoprej jo spomni na ljubezen, katera gori v Njegovem Srcu in pravi, da ni ničesar opustil, ampak je vse storil, da, kar izcrpil se je, da bi to gorečo ljubezen do ljudi tudi v dejanju pokazal. Za tem se ponovno potoži, da Mu ljudje to ljubezen večinoma z nehvaležnostjo vračajo, ker Ga bivajočega v svetem Zakramentu neprenehoma žalijo z nespoštljivim vedenjem, z Božjimi ropi, s hladnostjo in zaničevanjem. Najbolj Ga pa boli in peče, da mora vse to trpeti tudi od oseb v Njegovo službo posebno odbranih in posvečenih, namreč od duhovnikov, redovnikov in redovnic.

Po tem izrazi željo, naj bi Mu kristijanje za vsa ta težka in bitka razžaljenja zadostovali. Naj bi se v ta namen vpeljal poseben praznik za počestčenje Njegovega presvetega Srca, kjer bi Mu duhovniki s predpisanimi molitvami in sv. mašo v imenu cele svete cerkve zadostovali za vsa razžaljenja. Ostali verniki pa naj bi ga pristopivši k sv. obhajilu prejeli v čisto, verno in ljubezni goreče srce, ter Mu v ponižni spravi prošnji zadostovali za vsa razžaljenja, katera mora trpeti bivajoč v sv. Zakramentu.

Nazadnje govori Jezus še o plačilu, katero hoče dati vsem, ki bodo tej želji Njegovi ustregli; obljubi, da bo Svoje Srce prav na široko odprl in ljubezen Svojo v obilni meri razlival na one, kateri bodo Njegovo Srce sami častili, pa tudi na one, ki se bodo prizadevali, da bi Ga častili tudi drugi.

Vidite, kako se Jezus zopet pritožuje radi naše prevelike nehvaležnosti. O, vsacega ljubiš, kdorkoli ti kaj dobrega stori; Jezus pa je za te v hlevcu, na križu, v tabernakelju, Jezus za te žrtvuje Svoje življenje, za te prelije vso Svojo kri, Jezus te ljubi z neskončno ljubeznijo, On se muči za tvojo večno in časno srečo, ti se pa Zanj ne zmeniš, ti ga žališ, ti zaničuješ, ti pa kar naravnost v časno in večno pogubo dereš. To ga boli in peče, po pravici se torej pritožuje.

12. Pa kaj želi od nas, da prenehajo Njegove tožbe, da se potolaži Njegovo Srce? Dvoje želi: nasprotno ljubezen in zadostovanje. In ali je težko ljubiti toliko nesebično ljubezen? Ali je težko zadostovati Njemu, ki za nas še vedno trpi zanemarjen v presvetem Rešnjem Telesu? Ako ti dobrega očeta, ljubljeno mater zaničujejo, ali te

ne bo srce gnalo, da jim zadostiš s posebno ljubeznijo, s posebnim spoštovanjem? Prav tako te bo gnalo tvoje lastno srce, da zadostuješ Jezusu, ako Ga imaš le količkaj rad.

Slišali ste pa tudi, kako Jezus pobožnost do Svojega presv. Srca združuje s pobožnostjo do sv. Rešnjega Telesa. Ako govori o Svoji ljubezni do ljudi, pokazuje na presv. Zakrament kot na največji dokaz ljubezni; ako se pritožuje o naši nehvaležnosti, naglašuje najbolj nevredno postopanje do tega sv. Zakramenta; za zadostovanje želi in zahteva pogosto sv. obhajilo in praznik presv. Srca Njegovega naj bo v petek po osmini svetega, Rešnjega Telesa.

Sedaj veste, kaj Jezus želi; sedaj veste, da Vam ponuja prav Svoje Srce, ako hočete, da se ne izgubite v brezbožnosti sedanjih časov, ampak premagate vsa zapeljevanja, odbijete vse skušnjave in rešite svoje neumrljive duše. Prav češčenje Svojega Srca podaja Jezus kot najboljšo sredstvo, da se v naših srcih razdere kraljestvo satanovo, utemelji pa kraljestvo Njegove Božje ljubezni.

† Anton Bonaventura,

škof.

(Konec prihodnjič.)

Rožni venec in sv. Rešnje Telo.

V Kanadi je zbolel 25leten mladenič precej daleč od misijonske hiše. Želel sem, da so molili krog njega rožni venec. Mladenič je bil protestant, a kljub temu je molil rožni venec.

Zadnje dni pa se ga je lotila bolezen s tako silo, da smo pričakovali od trenutka do trenutka njegove smrti. Ko je spoznal mladi bolnik svoj nevarni položaj, poprosil je duhovnika. Bilo je pa zelo zamenteno s snegom in pot še ni bila zgažena.

Vsi, ki so bili pri njem, so le vzdihovali ž njim in mu zatrjevali, da je nemogoče pripeljati duhovnika ob tem snegu.

Umirajoči pa ni nehal prositi in klicati: „Pripeljite mi duhovnika. Hočem postati katoličan in umreti kot katoličan.“ Okolistoječi niso vedeli, kaj storiti.

Tu je zbral bolnik svoje zadnje moči in rekel: „Tudi vi katoliki; tudi vi se obotavljate! Vi me hočete pustiti umreti brez duhovnika — mene, ki bi se rad spreobrnil! Pojdite, prosim vse za božjo voljo, pripeljite mi duhovnika in ne zgublajte minute!“

Tako velika vera je ganila vse okoli stoječe. Hitro so pripravili vse, česar je bilo treba za na pot. Se-le za pet ur so potrkali pri meni v misijonu.

Zaupno sem priporočil bolnika Mariji, zdravju bolnikov in Jezusu v presv. Rešnjemu telesu in odšel od doma. V treh urah sva dospela z vozom do bolnika. Lahko si mislite, kako me je tolažilo, ko sem slišal, kako je hrepnel mladenič po meni. A ko sem se mu približal, jel se je mešati. — — — A nisem obupal. Vzdihnil sem k Pomočnici in k presv. Srcu.

In glej! Umirajoči je odprl oči. Spoznal me je ter se smehljal. Hitro sem mu razložil glavne resnice sv. vere in prepričal sem se, da me je vse razumel in veroval.

Krstil sem ga pogojno, potem ko se je odpovedal svoji prejšnji veri in molil našo vero.

Preostajala je le podelitev sv. rešnjega telesa, kot popotnice na velikem popotvanju v večnost. Sv. hostijo sem držal trenutek v roki in rekel:

„Glej otrok moj, prišel je trenutek tvojega prvega in morebiti zadnjega obhajila. Ti si sedaj v stanu največje milosti božje. Le prosi in Bog Te ne bode zapustil. Prosi pa tega, kar meniš, da bi bilo Bogu in njegovemu presv. Srcu najbolj všečno.“

Podelil sem novokrščencu sv. obhajilo in za trenutek je vskliknil: „Ozdravel sem.“ In prej blede, upalega obraza, udrtih očij je bil sedaj zdrav kot riba. Gospod Bog mu je takoj poplačal vso ljubezen.

Lahko si mislite, kakšni čuti so prehajali moje srce in srca navzočih. Solzili so se z ozdravljenim.

V. S.

Sv. Rešnje Telo!

„Pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obteženi in jaz vas poživim.“ Te besede so se slišale pogosto iz Izveličarjevih ust. A on ni čakal ljudstva, da pride k Njemu; ampak sam se je dvignil in hodil okoli, mrtve obujajoč, dušne in telesne bolesti ozdravljajoč in hudobnim duhovom z močjo zapovedujoči (Sv. Luka, apostoljsko dejanje 10, 38). Mislimo si, da bi dandanes zaklical Izveličar v daljni sv. deželi jednake besede, pač bi ne bilo menda kristijana na širni naši zemlji, kateri bi se ne trudil, z veseljem odzvati se povabilu svojega Gospoda. Toda, kristijan, žive vere je prepričan, da ta vabilni glas ni utihnil, in da nas Gospod po svojem vnebohodu ni zapustil, temveč da je ostal pri nas v sv. Rešnjem Telesu. Tu bo nadaljeval do konca sveta delo svojega blagoslova in bo okrepčeval vse trudne in obtežene, ki se k njemu zatečejo.

Pač nas kliče Izveličar vedno k sebi, a ista mlačnost, kakor je vladala nekdanj večinu Judov, prešinja in zadržuje i dandanes mlačne kristijane, da se ne odzovemo Gospodnjemu vabljevemu glasu. Kristijan pa, žive vere, je trdno prepričan, da sedi na sedežu milosti isti Izveličar kakor pred 19. stoletji; isti, po katerem je kraljevi pevec David izdihoval: „Kakor hrepni jelen po studenčni vodi, tako hrepni moja duša po tebi, Gospod. Mojo dušo žeja po močnem živem Bogu: kdaj boš prišel, da se prikažem pred tvoje obličje?“ In kakor pred svojim trpljenjem ni le vabil z omenjenimi besedami trpinov k sedežu svojih milostij, ampak sam iskal bednih trpinov, tako zapusti i zdaj vsako leto v podobi kruha svoj sedež na altarcu in hodi med nami po ulicah, cestah in poljih in ljubeznivo vabi k sebi vse, ki potrebujejo pomoči. A kakor je nekdanj sv. Ivan Krstnik, pripravljajoč pot Gospodu in priganjajoč ljudi k pokori, izrekel pomenljive besede: „Med vami stoji on, ki ga vi ne poznate.“ iste besede se dajo ponoviti i danes. Gospodov glas je glas vpijočega v puščavi; a pogledjmo, kako malo jih je, ki hodijo za njim milosti prejemat, katerih ne zamore dati svetni kralj. Pač bi lahko vskliknil s sv. Bernardom: „A vi hudobneži! med vami je Krist; med

vami je izbral svoje stanovanje, v vaših cerkvah prebiva noč in dan, in vi ga nočete poznati; on zapusti svoje stanovanje in hiti iskat svojih ovac, a ovce beže pred pastirjem, da! ne samo beže pred njim; žalijo ga."

Kristijani, prepričani smo in moramo biti, da Izveličar v tem svetem času, ko zapusti svoje stanovanje v tabernakelji, to stori le radi nas. Njegovo veselje je bivati med svojimi otroki. Če bomo zdaj ubogali njegovega klica: „Pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obteženi in jaz vas bom poživil“; slišali bomo o poslednji sodbi še prijetnejše besede iz njegovih ust. Govoril nam bo: „Pridite blagoslovljeni mojega očeta in posedite kraljestvo, ki vam je pripravljeno od začetka sveta.“

L. P.

Ugovori in odgovori.

Francosko napisal Abbé de Ségur.

(Dalje.)

XIX.

Jaz verujem na svoj način. Vsakemu je slobodno verovati, kakor hoče in kar hoče. Kar verujem, to ne briga nikogar drugega.

Jaz služim Bogu na svoj način.

Odgovor: Ali ni morda ta tvoj način, s katerim Bogu služiš, tak, da mu prav nič ne služiš? Nekateri ljudje razumevajo slobodo vesti to, da bi slobodno živeli brez vesti. Ne, nikomur ni slobodno služiti Bogu kakor njemu drago, ampak vsakdo mora služiti Bogu tako, kakor Bog hoče, da se mu služi, in nič drugače.

„Ti si oskrbi svoje bogoslužje“ se čuje. — A vedi, da je še nekdo drug, namreč cerkev, ki za to skrbi. Zakaj Bog je cerkvi zapovedal, da te pouči, kako mu služi. „Pojdite“, rekel je Jezus prvim škofom, svojim apostolom, „učite vse narode... Učite je izpolnovati vse, karkoli sem vam zapovedal. In glejte, Jaz sem z Vami vse dni do konca sveta.“ (Matej 28, 19, 20). „Kdor Vas posluša, Mene posluša; in kdor Vas zaničuje, Mene zaničuje. Kdor pa Mene zaničuje, zaničuje njega, kateri me je poslal.“ (Luka 10, 16).

V 13., 14. in 15. poglavju smo videli, da je krščanska ali kar je to isto: katoliška vera edino prava vera; edino ta skazuje potemtakem vsemogočnemu Bogu pravo čast.

Po uku katoliške cerkve se pa tako le služi Bogu:

1.) Vse moramo verovati, kar cerkev uči, kar je vsebina apostolske vere in kar se razlaga v katoliških katekizmih.

2.) Izpolnovati moramo božje in cerkvene zapovedi.

3.) Vaditi se moramo v krščanskih krepostih — v čistosti, ponižnosti, krotkosti, samozatajevanju, poslušnosti i. dr. — in varovati se moramo vseh grehov, ki so naproti tem čednostim.

4.) Rabiti moramo sredstev, ki je ponuja sveta cerkev svojim otrokom, namreč molitev in svete zakramente.

Vsak človek, ki ne služi na ta način Bogu, ne služi mu v resnici prav nič. Le

tak mu še služi tudi prav, ki je v drugi veri in živi brez lastne krivde v tej zmoti ter izpolnuje zapovedi te svoje vere in živi po naravini postavi. Sicer pa vsak, ki hoče Bogu služiti na svoj način, izkazuje Bogu čast, katere Bog noče; k Bogu želi priti po drugi poti nego mu jo je Bog predpisal. Na videz ima vero, v resnici je pa nima.

Ni vse eno, da služiš Bogu, kakor hočeš, še manj pa, da mu prav nič ne služiš.

A. M.

(Dalje prihodnjič.)

Prvo slovensko romanje v Rim.

(Dalje.)

Zmiraj pri Tebi hotel bi stati.

Marijina.

24. aprilja 1900.

Predno zapustiva, dragi bralec, miljeno Loreto, omeniti mi je našega petja. Veliko se je že govorilo in pisalo o njem — in po pravici: Naše petje je bilo čudo lepo in je čaralo srca vsem navzočim. V Loreti smo peli Försterjevo latinsko mašo.

„Pevci skupaj!“ oglasi se gospod pevovodja s tistim visokim glasom in na povelje so zbrani vsi pevci krog velikega oltarja, kjer daruje Prezvizišeni sveto mašo. Idričanje in Bohinjci so glavni stebri našega pevskega zbora. Mej njimi gledaš tudi druge gospode: sivolase župnike, učitelje, organiste. Ti mogočni basi in ti zvonki soprani mi donijo še danes na ušesa.

Romar je imel priliko slišati obilno lepega petja. Krasno navdušeno poje Italijan, strastno ognjevito izraža v pesmi krepka čustva. Čul sem nekoč cerkveno petje. Mej moškimi zborom poje moški sopran solo — peli so „Kyrie“. Vse preveč pretiranosti v izražanju čustev! — One sladke miline, ki se izliva iz slovenskih Marijinih pesmij ne najdeš nikjer. Kjerkoli se oglasi naša pesem, tam se zbirajo množice tujcev, slušajo jo z vidnim veseljem na obrazu, poprašujejo okolistoječe, kdo da smo in ako prenehamo, oglasi se sto grl: „Cantate ancora — še pevati!“

Žarko solnce je sijalo visoko na nebu in njega topli žarki so se vsipali skozi zelene palmove veje na obraze romarjev, zapuščajočih tebe — lepo Loreto.

* * *

Dragi bralec! Preseliva se v duhu na drugo božjo pot; — ako ti je drago, sédiva morda za kratko spremembo v železni voz. Ob 5. uri proti večeru se ustaviva v Asizi.

Blizu kolodvora stoji krasna cerkev: „Marija angeljev“ in sredi nje mala tiha kapelica. V tej kapelici je sklenil sv. Frančišek, razsvetljen od

sv. Duha, ustanoviti nov red, ki naj bi bil učitelj in dobrotnik bednemu človeštvu, ki naj bi bil vzor vednega devištva, evangeljskega uboštva in zatajevanja samega sebe. Tukaj poleg te kapelice je stanoval v borni koči. V tej kapelici je klečal pogosto noč in dan vtopljen v goreče molitve in sveta premišljevanja. Tukaj je zbiral svoje učence frančiškane; tukaj je ustanovil znamenito bratovščino tretjega reda, nadalje ženski red svete Klare; tukaj je izprosil od Boga popolne odpustke porcijunkelske — ta naš veliki svetnik. Zatorej nazivljejo to kapelico porcijunkelsko (mali sedež).

Ohranjena je brez bistvene spremembe prav taka kot je bila leta 1226 ko je umrl sveti Frančišek.

Prijazen frančiškan mi razkaže znamenitosti v cerkvi: Razdeljena je v tri ladije, katerim je prizidanih pet kapelic. V jedni je videti soba, kjer je umrl sv. Frančišek na golih tleh.

Dragocen je glavni altar te cerkve, izklesan iz belorumenega egipškega marmorja. Osem gospodov duhovnikov popeva ondi lavretanske litanije in naši pevci odpevajo s tisto krasno: „Veš o Marija! . . .“

Nato stopi na leco preč. oče provincijal Konstant Luser in proslavlja zasluge Frančiškana-uzornika. Romarji pomolimo molitve predpisane za prejem odpustkov.

Še nekaj si ogledam mej visokim samostanskim ozidjem: — majhen vrt; tam pa čudovite cvetice z dolgimi stebli in meglenimi lističi.

Legenda govori, da se je svetnik v hudih izkušnjah vlegel v bodeče trnje; a trnje se je spremenilo v lepe cvetice.

Za spominj si odtrgam cvet, pripnem si ga na prsi in — romajmo naprej . . .

F. P.

(Dalje prihodnjič.)

Razgled po domovini

Iz Horijula, 5. junija. Binkoštni ponedeljek popoldne se je presvetli knežskof dr. Anton Bonaventura odpeljal na birmo in kanonično vizitacijo v Horijul.

Spotoma je blagoslovil na Dobravi novo bandero Marijine družbe in ob petih je dospel na mejo Horijulske župnije. Na meji ga je veleč. g. dekan L. Gantar pozdravil v imenu vrhniške dekanije in župan T. Zdešar v imenu horijulske občine. Skozi deset slavolokov, ob pokanju topičev, ob nešteti zastavah in mlajih, ob slovesnem zvonjenju in množici ljudstva ob cesti se je Presvetli pripeljal v Horijul. Ob koncu vasi ga pozdravi načelnik ognjegasnega društva, J. Marinčič. V sredi vasi deklica Ana Kete v imenu šolske mladine, podavši mu šopek cvetic, in ob cerkvi prednik mladeničev Marijine družbe Gr. Vrhovec. pa prednica deklet M. družbe, Helena Leben, izročivši

mu šopek. Nato se Presvetli poda v župno cerkev sv. Marjete, na kar je po blagoslovu z Najsvetejšim vizitiral cerkev ter se podal v spovednico.

Ob 1/3 9. zvečer so mu pevci Marijine družbe napravili podoknico in ognjegasno društvo razsvetljavo.

Binkoštni torek zjutraj ob petih je Presvetli izpregovoril med sv. mašo nekaj spodbudnih besedij o veri, upanju in ljubezni do Jezusa v presv. Rešnjem Telesu ter podelil 51 otrokom prvo sv. obhajilo. Nato je še izpovedoval do 8 ure.

Ob 9. uri je Presvetli šel ob spremstvu 12 duhovnov v cerkev, bral sv. mašo in pridigal. Poudarjal je pohvalno skrb horijulskih župljanov za božjo čast in vzveličanje duš, omenivši vzlasti lepo župnišče, lično cerkev, mnogobrojno bratovščino živega rožnega venca, Marijino družbo, pogosto prejemanje sv. zakramentov in da ne berejo veri in cerkvi sovražnih časnikov. Po pridigi je podelil 248 domačim birmancem in 15 birmancem iz drugih župnij zakrament svete birmo.

Popoldne ob treh je Presvetli pridigal Marijine družbe otrokom o čednostih in pomenu bandera. Nato je sprejel 28 novih udov (11 fantov in 17 deklet) v Marijino družbo ter naposled blagoslovil novo družbeno bandero iz belega damasta in zlatimi resami, naročeno v Ljubljani pri Ani Hofbauerjevi v vrednosti 460 kron.

Po litanijah se je Presvetli zdrav in vesel odpeljal proti Ljubljani. Občinski zastop ga je spremil do dobrowske cerkve.

Vesel, slovesen dan je bil to za Horijul. Prejšnji dan ob sprejemu nam je dež kalil nekoliko dušno veselje, ne pa birmski dan. Srečni so bili otroci, ki so iz škofovih rok prejeli prvo sv. obhajilo, veseli so bili birmanci, ki so prejeli v domači cerkvi sv. zakrament, zadovoljni otroci Marijini, ki jim je Presvetli pomnožil družbo in blagoslovil krasno bandero. hvaležni župljani, ki so o Božiču za misijona in zdaj sopet slišali glas svojega gorečega in ljubeznivega višega Pastirja.

Bog povrni Presvetlemu trud, Horijulcem pa obujaj spominje na veseli in milostivi dan.

P. B.

Iz Tomaja na Krasu. Nedeljo po vnebohodu, t. j. 27. majnika so obhajale deklice tukajšnje zasebne dekliške šole v „Elizabetišči“ prav lepo in ljubko slovesnost.

Po končani popoldanski službi božji se jim je namreč blagoslovila lepa nova šolska zastava.

Deklice so se zbrale v šolskih prostorih, zvrstile se v sprevod in spremile zastavo v cerkev. Osem v belo oblečenih deklic se je pomaknilo bliže do ograde prezbiterija in se postavilo v lepo skupino. Dve deklici, ki ste držali za kraje zastave, ste pokleknila na gorenjo stopnjico. Deklica, ki je zastavo držala, je stala; enako so stale tudi druge in držale v rokah šopke cvetic

Po cerkvi je nastala tihota — tedaj pa je veleč. g. dekan Matija Sila v primernih besedah nagovoril mladino in navzoče. Razložil je pomen zastave — kaj velja bojna zastava vojaku, kaj pomenja društvena zastava društvenikom, ki težijo za nekim skupnim smotrom.

Omenil je Kristove zastave, pod katero se zbira krščanstvo — pod katero se vojskuje, da doseže ko- nečno zmago.

Iz teh prispeodob je potem načrtal tudi pomen šolske zastave.

Šolska zastava je znamenje omike, in ta naj združuje šolsko mladino. Krščanska omika naj oplemeni in odgoji mlada srca, da se utrdijo in pripravijo na navale sovražnikov — izkušnjav, ki bodo morda pozneje besnele in hotele uničiti in razgrabiti, kar se je dobrega in plemenitega pridobilo pod šolsko zastavo.

Deklice je pretresel slovesni trenotek in videle so se kot junakinje, ki hočejo do zadnjega zveste ostati svoji zastavi — znamenju krščanske omike.

Potem pa so deklice zapele na čast presv. R. T. in na čast M. B. — na zastavi je namreč na eni strani slika presv. R. T. na drugi pa M. B.

Iz cerkve so šle enako v sprevedu in se vrnilo v šolsko poslopje.

Bil je slovesen dan za deklice, pa tudi za nad vse požrtovalnega ustanovitelja te šole preč. g. kanonika Urbana Golmajer, ki je ob tej priliki praznoval svoj 80. rojstni dan.

Naj bi rastlo in uspevalo to tukaj na kršnem Krasu zasejano seme; naj bi rodilo obilo sadu — tako je rekel preč. g. kanonik po končani slovesnosti. Komur je mar za mladino, za dobro potomstvo, ponavljal bo enako.

Zastavo je darovala veleč. mati šolskih sestrá v Mariboru Stanislava Voh. Bog jo živi! s.

I. Bratovske zadeve

molitvenega aposteljstva.

Nameni za mesec junij 1900.

(Spis potrdili in blagoslovili sv. Oče.)

a) Glavni namen:

Pobožnost do božjega Srca Jezusovega.

b) Posebni nameni:

14.) **Praznik presv. Rešnjega Telesa.** Slavje božjega Odrešenika v sv. Zakramentu. Evharistična društva.

15.) **Sv. Vit.** Utrjenje kat. zavesti po avstrijskih deželah. Zabranitev mešanih zakonov.

16.) **Sv. Frančišek Regis.** Razširjanje društva sv. Frančiška Reg. Umobolni. Sprava za božje rope.

17.) **Sv. Rajnerij.** Dostojno praznovanje božje službe in povzdiga cerkvenega petja. Vzgojevališča in učilišča. Vdove in sirote.

18.) **Sv. Leoncij.** Vera in nrvnost med vojaštvom. Duhovno pastirstvo v kaznilnicah.

19.) **Sv. Julijana.** Iskrena pobožnost do najsv. zakramenta. Več bolnih duhovnikov. Cerkevne stavbe.

20.) **Sv. Frančišek Pac. in tovariši mučenoi.** Kitajsko in Japonsko. Božja pota. Poboljšanje lahkomišelnih ljudij.

21.) **Sv. Alojzij** Učea se mladina. Poklicne zadeve. Vodstva kongregacij. N.

Listek.

Leon XIII. Verno katoličanstvo bo veseljem pozdravilo to veselo vest, ki jo te dni priobča papežev telesni zdravnik dr. Lapponi. — Sv. očetu se je namreč po njega izvestilu sedaj znatno izboljšalo zdravje. „Danica“ uvida v tem čudovitem dejstvu čin tiste vsooskrbujoče Previdnosti, ki devetdesetletnega starčeka prihranjeva menda še posebnim svojim namenom.

Družbi sv. Cirila in Metoda srečen petek je bil 9. marcija t. l. Ta dan je družbin denarničar po družbinem prvomestniku prejel naslednji denar: „Ženska podružina v Trstu nam je poslala po neutrudni gospici Mankoč-evi 500 kron; gosp. veletržec Kollmann ob cilindrih, ki nosijo podobni sv. Cirila in Metoda ter iz družbinega nabiralnika 110 kron; sl. tvrdka E. in Jos. Perdan od družbinih užigalic 400 kron; šentpetrska podružina od svoje vélike veselice v „Narodnem Domu“ dohodka 1467 36 kron, 288 kron letnine in — ženska podružina v Celji pokroviteljnino 200 kron, dohodka od domorodne igre 108 62 kron ter ob raznih prispevkih 37 60 kron. V vsem torej 3090 60 kron. Da bi jih več bilo takih petkov, to želimo družbi in njenemu verskonarodnemu naporovanju. — Slovenci! skrbite nam za take petke.

Škofijska kronika.

Dekan Anton P. Mežnáréc je ponedeljek, 11. t. m., ob 1/5. zjutranji uri umrl vsled bolezní na obistih. Rojen 13. junija 1833 na Selu, v lepi brezniški župniji, je bil mašnik posvečen 22. julija 1856. leta. Zelo nadarjenega duhovnika je knezškof Anton Alojzij Wolf koj potem odposlal v dunajski Avguštimej, naj bi tam doktoriral. A radi bolehanja se je za nekatere mesece moral vrniti in bil dekretiran kapelan v Kranji. Tu je potem kapelanoval, po dekan Ivan Reš evi smrti upravljal župnijo in bil na to po knezškofu dr. Jerneji Widmer imenovan mestni župnik in načelnik kranjski dekaniji. Vse mašniško svoje poslovanje torej na enem mestu: pač redek podoben živenski ték. Kranjske cerkve, kranjsko župnišče in župnijska posestva — vse je vredil tako, da je Kranj sedaj brezdvombeno najprva postojanka za dušnopastirsko duhovstvo naše škofije. A ob tej svoji dobri službi je Mežnáréc zapustil le bolj nezatno premoženje. Tisočaki so mu namreč zazidani v kranjski župnijski: v tej prvi gotiški cerkvi na Kranjskem. Kranjčanom naj se torej svetlika, kadar se ozrejo na svoj smelo v nebo kipeči zvonik — odtod odslej tudi ime: dekan Mežnáréc. Kranja ranjki zapustiti ni mislil nikoli; ta želja se mu je izpolnila, žal, prezgodaj in prav rojstni in godovni dan, 13. t. m., se pokoplje 67 let stari mož na pokopališče tega mesta v družbo kranjskih dekanov: Avguština Sluga, Josip Dagarin in Ivana Reš. — Zelo posamično so sejani možje tega neupognjenega značaja kot je bil Mežnáréc. Dekan Mežnáréc je bil duševno velik — najboljša spričba temu ta, da ga je le malo razumevala sedanost. Naj naš blagi umrli — sosebni ljubljeneec svoje mu podrejene duhovščine — v miru počiva; v miru počiva na tem milem kosčeku domače zemlje, na kranjskem pokopališči!

Uredniška listnica.

Nektere rime so prisiljene. Brez pesniškega duha pa poslana pesmica: »V izkušnjavi« ni. Imenovati se mora to zelo nadobujen proizvod za učena »učiteljske pripravnice« II. razreda. Tem potom naprej — prosimo prilično kakega prispevka. Nam so posebno veselje mlade moči.